

EESTI EVANGEELIUMI LUTERIUSU KIRIKU LOS ANGELESE KOGUDUS

1306 West 24th Street | Los Angeles | CA 90007

KOGUDUSE TEATED

JUUNI 2023 NR 3

Kirik: Latvian Ev. Lutheran Church | 1927 Riverside Dr. | Los Angeles | CA 90039

Õpetaja: Enn Auksmann
18 Flaxwood
Irvine, CA 92614
Tel. (310) 745-0450
padrepaul@mac.com

Esimees: Mati Laan
1205 Pacific St.
Santa Monica, CA 90405
Tel. (310) 570-9794
mati.laan@gmail.com

Laekur: Uve Sillat
11033 Braddock Dr.
Culver City, CA 90230
Tel. (310) 422-7745
Sillat@att.net

E.E.L.K. Los Angelese koguduse koduleht Internetis: www.eestiselts.com/kirik

TÕE VAIM

Kui Tema, Tõe Vaim, tuleb, juhib Ta teid kogu tõesse, sest Tema ei räägi iseenesest, vaid Ta räägib, mida kuuleb, ja Ta kuulutab teile tulevasi asju. (Johannese 16:13)

Õhtul enne kannatamist ja surma andis Jeesus oma jüngritele töotuse, et kui Ta läheb tagasi Isa juurde, siis Ta saadab neile teise Trööstija – Püha Vaimu, keda Jeesus nimetas ka Tõe Vaimuks. See töotus täitus õigupoolest juba ülestõusmispäeva õhtul, mil Jeesus ilmus kümnele apostlile (Jeesuse reetnud Juudas oli sooritanud enesetapu ja Toomast ei olnud parajasti kohal) ning puhus nende peale, öeldes: «Võtke vastu Püha Vaim!»

See ei jäänud ainsaks Püha Vaimu tulemise kogemuseks, vaid palju suurem ja tähtsam seisis veel ees ning leidis aset viiskümmend päeva hiljem. Nimelt viiskümmend päeva pärast Ülestõusmispüha tähistab kirik Nelipüha – Püha Vaimu väljavalamise päeva, mida võib nimetada ka kiriku enda sünnipäevaks, kuna sel päeval pidasid Püha Vaimu anni saanud apostlid eesotsas Peetrusega esimese kristliku jutluse ning ristisid kolm tuhat usule tulnud inimest.

Püha Vaim andis apostlitele lisaks julgusele ja meelekindlusele ka õige arusaamise nii Jeesuse isikust, Tema elust, surmast ja ülestõusmisest, kui ka sellest, mida Ta oli

õpetanud. Ühtäkki nägid nad seoseid Vana Testamendi ettekuulutustega ning leidsid õiged sõnad selleks, et vahendada oma äratundmist teistele inimestele. Nii täitus Nelipühäl Jeesuse töötus, et tuleb Tõe Vaim, kes kuulutab ette tulevasi asju ja juhib need, kes Teda kuulda võtavad, tõe täiusesse.

Nagu tänapäeval, nii oli ka Jeesuse ja Tema apostlite ajal neid, kes kas ei mõistnud, mis on tõde, või koguni eitasid selle olemasolu. Tuntuim taolise mõtteviisiga inimene oli Jeesuse päevil ilmselt Rooma asevalitseja Pontius Pilaatus, kes Jeesuse üle kohut mõistes küsis Temalt üleolevalt: «Mis on tõde?» On täiesti selge, et Pilaatuse küsimus polnud siiras, ta ei oodanud sisulist vastust, vaid üritas selle küsimusega Jeesust naeruvääristada. Täpselt samamoodi, nagu tänapäeval kiputakse naeruvääristama neid, kes kinnitavad, et on olemas selge vahe tõe ja vale vahel ning tõde on võimalik ära tunda, tunnistada ja järgida.

Tõsiselt ja siiralt esitatuna on Pilaatuse küsimus aga igati asjakohane, nii et selle üle mõtisklemine ei tee sugugi paha. Seejuures tuleb kindlasti alustada tõe mõiste defineerimisest, kuna muidu me tõe ei leia ja jääme samasugusesse nõutusesse nagu Pontius Pilaatus.

Mõistete defineerimisel on suureks abiks uurida vastavate sõnade algupära, eeskätt Piibli keeltes, see tähendab heebrea ja kreeka keeles. Heebrea keeles tähistab tõde midagi kindlat ja püsivat, kreeka keeles aga midagi vastuvaidlematult selget. Väidetavalt on eesti sõna «tõde» algtähtendus sarnane heebrea keelele: tõde on kindel, vankumatu ja püsiv.

Õigupoolest peame tõe kohta kõneldes tegema vahet tõel endal ja selle tunnetamisel, kusjuures mõlemad on äärmiselt tähtsad. Tõde iseeneses on see, mis ja kuidas miski on: puu on puu, inimene on inimene, mees on mees, naine on naine, hea on hea, kuri on kuri. Tõe tunnetamisel on oluline, et meie tunnetus langeks ühte sellega, mis miski on: et me tunneme puu ära kui puu, inimese kui inimese, mehe kui mehe, naise kui naise, hea kui hea ja kurja kui kurja. Et me tunneme tõe ära kui tõe ja vale kui vale.

See kõik võib näida enesestmõistetavana, kuid paraku ei ole seda. Nagu Pilaatus mõnitas Jeesust, kui Jeesus kõneles tõe kohta, nii naeruvääristatakse sageli inimesi, kes teevad vahet tõel ja valel, heal ja halval, ning süüdistatakse neid selles, et nende maailmapilt on lihtsustatud ja mustvalge. Paraku on taoline süüdistus ise ülimalt lihtsustatud, kuna süüdistaja enamasti ei üritagi oma oponendi mõttekäiku süveneda, vaid lähtub eelarvamustest, tehes ühtlasi elementaarse vea – unustades, et see, et on olemas palju teisigi värve peale musta ja valge, ei välista musta ja valge olemasolu.

Nagu värvide defineerimisel – hoolimata miljonitest toonidest ja varjunditest, millest suurt osa inimsilm ei suuda eristadagi – on möödapääsmatult tarvis teha vahet mustal ja valgel, rohelisel ja punasel, sinisel ja kollasel ja nõnda edasi, nii on ka hea ja kurja, õige ja väär mõistmiseks vaja teha vahet tõel ja valel, alustades tunnistamisest, et on olemas tõde ja on olemas vale ning need ei ole üks ja sama.

Kristliku arusaama järgi on see inimväärikuse küsimus: me usume, et Jumal on tõde, ning me teame Pühakirjast, et meie, inimesed, oleme loodud Jumala näo järgi ja Tema sarnaseks. See tähendab, et püüdlamine tõe poole kuulub lahutamatult tõelise inimlikkuse

juurde. Me ei saa elada vales ja olla samal ajal tõelise inimväärikuse kõrgusel. Me ei saa öelda, et otsustagu igaüks ise, mis on tema jaoks tõde ja mis vale – sest see oleks vastuolus meie sügavaimate igatsuste ja kõrgeimate püüdlustega. Üks võrratumaid eesti luuletajaid Artur Alliksaar küsib just selle äratundmisega: «Mistarvis tiivad anti lindudele? Kust alguse sai hinge lendutung?» Juba väikeste laste vanemate jaoks tüdimuseni tuttav «Miks?» väljendab sedasama inimese sisse istutatud pürgimist teadasaamise ja tõe poole.

Paraku on eriti viimastel aastasadadel liigutud suurel määral vastupidises suunas. Samal ajal, kui loodusteaduste ja tehnika vallas on tehtud tohutuid edusamme, on inimeste mõtteviisis ja tunnetusteoorias liigutud reaalsusest üha kaugemale. Kui uusaegne filosoofia seadis esialgu kahtluse alla inimese võime reaalsust adekvaatselt tunnetada ja seejärel väideti, et reaalsust kui niisugust polegi olemas, vaid on üksnes see, millisenä meie midagi tajume, siis nüüdseks on inimene omistanud endale õiguse ise oma suvast lähtudes «reaalsust luua». Läänemaailmas väljendub see üha enam leviva pettekujutelmäna, mille kohaselt inimene (või olend) on see, kellenä ta ennast ise identifitseerib, kusjuures teised peavad seda aktsepteerima ja sellele alluma. Paradoksaalsel kombel ei sega miski taolistel inimestel deklareerida, et nad «järgivad teadust».

Eesti keele seletav sõnaraamat ütleb teadust defineerides, et teadus on «tegevus, mille eesmärk on uute tõeste teadmiste saamine, süstematiseerimine ja rakendamine». Ning tõe kohta, et see on «asjade tegelik seis, see, mis vastab tegelikkusele ja on tõsi».

Jumal on meid luues pannud meie sisse püüdluse tõe poole, mis on ühtlasi ainus mõeldav «teaduse järgimine». Selleks on vaja tunnistada tõe olemäsolu ning pürgida selle tajumise ja adekvaatse tunnetamise poole. On vaja loobuda enda (ja teiste) petmisest, sealhulgas hullumeelsest illusioonist, nagu suudaksime meie luua või määrata «oma» reaalsust. On vaja otsida tõde ning – siin jõuame kõige olulisemani! – teha seda seal, kus see on, alustades Temast, kes on Tõde, see tähendab Jumalast.

Jeesus ütleb, et tõde teeb meid vabaks. Tõde Jumala kohta – teadmine, et Ta on meid armastuses loonud ja lunastanud, et Ta hoiab meid igal meie elu hetkel, varjab, kaitseb, toidab, joodab ja juhib meid parimal viisil ning tahab, et võiksime elada igaveses õnnes ja rõõmus – teeb meid vabaks hirmust kannatuste ja surmä ees ning ahastusest, mida tunnevad need, kes leiavad, et nende elu on mõttetu.

Tõde meie enda kohta – teadmine, et oleme Jumala poolt armastuses valmistatud ja lunastatud, et oleme loodud oma Looja näo järgi ja sarnaseks selleks, et võiksime elada Tema õndsas ligiolus nii nüüd kui igavesti – teeb meid vabaks kõigi taoliste eneseteostuste otsimisest ning petlike rõõmude ja naudingute taotlemisest, mis toovad meile tegelikult üksnes õnnetust, kibedust, masendust ja lootusetust.

Tõde meid ümbritsevä maailmä kohta – teadmine, et see on suurimä Kunstniku looming, mille Tä on usaldanud meie kätte, et me seda tundmä õpiksime, hoiaksime ja hariksime – teeb meid vabaks rahulolemätsusest ja pettekujutelmädesse põgenemise kiusätsusest, avades meie ees universumi lõpmatud rikkused, millest kübemekesegi

tundma õppimiseks ei piisaks ka tuhandest elueast, ent mille tõeline täius avaneb meie silmele alles siis, kui ärkame kord igavesse ellu.

Jeesus töötas saata oma jüngritele Tõe Vaimu. Ta täitis oma töotuse ja saatis oma Vaimu. Ta jagab oma Vaimu tänapäevalgi – kõigile, kes on valmis oma südamed Tema Vaimule avama. Meie ümber ja meie enda sees, kõige enam aga Jumalas, on peidus nii palju imelist ja kaunist, mida kõike me võime veel avastada, mille tegelikkuse ja tõe tundma õppimine kuulub meie tõelise inimlikkuse juurde, seepärast palugem üha ja üha: «Tule, Püha Vaim, täida oma vagade südamed ja süüta neis oma armastuse tuli.»

Õpetaja Enn Auksmann

KRISTLASE VABADUSEST

Niisiis on kristlane, nagu ka tema teejuht Kristus, usust rikas ja täidetud. Tal tuleks olla rahul Jumala kujuga, mille ta usu läbi on saanud, ja tuleks seda usku kasvatada, kuni see on täiuslik. Sest usk on tema elu, õigus ja pääsemine, usk päästab teda ja teeb ta Jumalale meelepäraseks, ning annab talle kõik, mis on ka Kristusel, nagu Paulus kinnitab: «Ja mida ma nüüd elan ihus, seda ma elan usus Jumala Pojasse.» Ning ehkki ta on vaba kohustustest tegusid teha, peab ta end siiski sellest vabadusest tühjendama ja võtma orja kuju, olema seega inimese sarnane ja käitumise poolest inimene, oma ligimest teenima, aitama ja tegema talle igapidi kõike seda, mida ta näeb, et Kristus on tema enese hüvanguks teinud ja edaspidigi teeb. Kõike seda aga tasu lootmata ja mitte millegi muu pärast, kui et Jumalal võiks olla hea meel.

Näe, usust voolab välja arm ja rõõm Issandas, ning armust sünnib rõõmus, leplik ja vaba hing, mistõttu suudetakse tasu lootmata ligimest teenida, ilma et arutletaks tänulikkuse või tänamatuse, kiituse või laituse, kasu või kahju üle. Kristlane ei toimi nõnda selleks, et inimeste poolehoidu teenida, ta ei tee vahet sõbral ega vaenlasel, ei pea arvet tänu ega tänamatuse üle, vaid jaotab ennast ja enda omandit vabalt ja rahulolevalt, ükskõik, kas see kaob tänamatusesse või pälvib tänulikkust. Sest nii teeb ka tema Isa, jaotades kõigile külluslikult ja vabalt, lastes oma päikest tõusta nii kurjade kui ka heade üle. Nõnda teeme ka meie, Jumala lapsed, kõike ja kannatame kõike mitte millegi muu kui tänuliku rõõmu pärast, olles rahul Jumalas Kristuse kaudu, kes selliseid asju jagab.

Seega sa näed: kohe, kui me aru saame, et need asjad, mis meile on antud, on kõige suurem ja väärtuslikum and (nagu ütleb Paulus), voolab Püha Vaimu kaudu meie südamesse arm, mis lubab meil vabalt, rõõmsalt ja kõikvõimsalt tegutseda, hädadest jagu saada ja oma ligimest teenida, olles samal ajal sellele vaatamata kõige isandaks. Kuid nende jaoks, kes tõesti ei tunne ära, mida neile Kristuse kaudu on antud, on Kristus asjata sündinud. Nood jätkavad tegude tegemist, tundmata kunagi Issanda andide maitset ja mõnu.

Martin Luther, Traktaadist kristlase vabadusest

PILTE EMADEPÄEVA TÄHISTAMISELT LOS ANGELESE EESTI MAJAS

MÄLESTAME

Ellen Lepik

Sündinud 18. juunil 1928

Surnud 18. aprillil 2023

Me ei taha, et teil jääks teadmata nende järg, kes on läinud magama, et te ei oleks kurvad nagu need, kellel ei ole lootust. Sest kui me usume, et Jeesus on surnud ja üles tõusnud, siis usume ka, et Jumal äratas Jeesuse kaudu üles need, kes koos Temaga on läinud magama. (1Ts 4:13–14)

KALENDAARIUM

P, 11. juuni

kell 2 p.l.

Jumalateenistus Eesti Majas. Teenivad õpetaja Enn Auksmann ja organist Kaie Pallo. Nõukogu liikmed Helge Laan ja Raivo Neggo. Kohvilaud.

P, 25. juuni

kell 2 p.l.

Jumalateenistus Eesti Majas. Teenivad õpetaja Enn Auksmann ja organist Kaie Pallo. Nõukogu liikmed Johannes Nukk ja Mirje Auksmann. Kohvilaud.

P, 9. juuli

kell 2 p.l.

Jumalateenistus Eesti Majas. Teenivad õpetaja Enn Auksmann ja organist Kaie Pallo. Nõukogu liikmed Olav Padjus ja Andres Ruetman. Kohvilaud.

P, 23. juuli

kell 2 p.l.

Jumalateenistus Eesti Majas. Teenivad õpetaja Enn Auksmann ja organist Kaie Pallo. Nõukogu liikmed Aili Rebane ja Tõnis Rebane. Kohvilaud.

P, 27. august

kell 2 p.l.

Jumalateenistus Eesti Majas. Teenivad õpetaja Enn Auksmann ja organist Kaie Pallo. Nõukogu liikmed Uve Sillat ja Malle Tael. Kohvilaud.

Tähelepanu!

Palume nõukogu liikmetel, kes teenivad kaasa jumalateenistusel, tulla kohale 30 minutit enne teenistuse algust, et aidata katta kohvilaud.